

December 1944

3 December Zondag. In Sittard waren de kerken gesloten die dag. s Morgens om 10 uur een gefluit, een dreigend gefluit. Het afweergeschut begon te knallen, dan weer rustig. Maar geen 5 minuten later weer datzelfde gefluit, nog dreigender. Ik dacht dat mijn laatste ogenblik gekomen was. Ik vloog van mijn stoel en zocht dekking op de grond. Dan: boem, boem, boem; een paar bommen vielen. Twee ervan ca 300 meter van ons klooster af, in een stuk bouwland. Hier bij ons enige ruiten stuk. De huizen vlak erbij alle ruiten stuk. Het waren drie schroefloze vliegtuigen, die deze in hun snelle vlucht afgeworpen hadden. Ook in de stad viel nog een bom. Vrijheid is nog niet hetzelfde als veiligheid.

Ook Solanus is deze dagen weer getroffen. Broeder bakker gewond. Hier in onze recreatiekamer kwam 's morgens ook nog een granaatscherf door de ruiten naar binnen. Gelukkig bevond zich toen niemand in de paterskamer.

Wij zijn nu reeds meer dan twee en een halve maand bevrijd maar al twee en een halve maand regent het ook nog granaten in de gemeente Sittard. Er zijn nu al ca 2500 granaten hier neergekomen; reeds meer de 70% van de huizen is op de of andere manier beschadigd; vele geheel verwoest. Wanneer men nu een wandeling maakt van Ophoven naar Sittard, Solanus, krijgt men pas een beeld van wat de granaten hebben uitgewerkt. Reeds ca 4000 inwoners van Sittard en ook al velen van Ophoven zijn geëvacueerd. Vele doden zijn reeds te betreuren. En nog steeds ziet het er niet naar uit, dat het spoedig zal ophouden want nu hebben ze de kanonnen die eerst in Watersleij en in Geleenstonden, korter bij gezet. Nu staan er verschillende hier vlakbij ons klooster. De mensen moesten hun ramen met planken dichtspijkeren. 't Schijnt dat ze nu haast door gaan stoten naar 't noorden. Susteren en Echt zijn nog steeds niet bevrijd. De laatste weken slapen we ook in de kelder, want al is het soms 't grootste deel van de nacht rustig 's avonds om een uur of 8, 10 en 11, en 's morgensom 6 en 7-8 uur is het geregeld weer granaten.

5 December Pater Deficator Pontianus van Solanus ging op zoek voor onderdak voor een 50-tal fraters, echter tevergeefs. Nu werd besloten om een helft toch maar naar veiliger oorden te brengen, naar Hoogcruts. Morgen, 6 december, zullen ze al vertrekken.

6 December. Op dezelfde gevaarlijke morgenuren begonnen de granaten weer. En Solanus, waar ze vandaag zouden vertrekken, kreeg eerst nog drie voltreffers. Een ervan kwam precies vóór de refterdeur waar de fraters waren. De anderen midden in het huis en in de tuin. Hier liep een frater te wandelen. Hij werd ernstig gewond. Ook een broeder Paternus werd gewond. Pater Magister kreeg een scherf even over 't hoofd: licht gewond. Direct daarna zijn ze dan ook gaan verhuizen: sommigen naar Hoogcruts onder in de kelder of op de Markt.

8 December. Feestdag van Maria Onbevleete Ontvangenis. Deze dag ontving ik het eerste nieuws van thuis, een flinke lange brief. "t Was in z'n geheel genomen ook goed nieuws want ik had het mij veel erger voorgesteld. De oorlog is verschrikkelijk.

Deze brief werd meegebracht door een schipper Broekmuller, en gebracht vanuit Buchten.

9 December Ik ben naar Buchten gefietst om een brief te brengen daar voor Beringe. Reeds vijf dagen of vier hebben we hier inkwartiering van 3 Engelse soldaten.

's Avonds gaan we gezellig met hen praten. Vanavond hebben we een spelletje biljart gespeeld met hen. Je kunt merken dat het hun werkelijk goed doet weer wat huiselijkheid te hebben en gezelligheid. Wij voelen de ellende van de oorlog, maar zij nog zeker zo hard.

Vanmiddag is hier nog een jongetje om het leven gekomen, doordat hij met een Engels geweer aan 't spelen was. De ouders waren niet te troosten. Vanmiddag ben ik ook nog op 't kantoor van de Civil Affaires geweest voor een pas naar Helden, maar zonder succes.

13 December Bezoek gehad uit Lindenheuvel. Ze kwamen mij vertellen dat mijn brief niet doorgegeven was. Twee Engelse soldaten waren op weg naar Helden Panningen maar werden bij Bergh aan de Maas gecontroleerd en teruggestuurd.

14 December Vandaag heeft het hier de hele dag gedreund van de zware kanonschoten. Ze stonden hier op een honderd meter afstand van ons opgesteld; we keken zo in de steekvlam van het kanon. We moesten alle ramen loszetten uit gevaar dat ze anders zouden springen. Of hiermee een offensief geopend is in de richting Roermond, weet ik niet.

15-16 December. De hele dag door bleef de zware artillerie vuren. Je kreeg er hoofdpijn van, zo hard ging het te keer.

17 December Een zeer bewogen dag. 's Morgens begon het al. Om 10 uur hoorden we ineens een gesuis, een gefluit, een Duits schroefloos vliegtuig dook hier met een geweldige snelheid over de huizen. Van alle kanten begon het Engels afweergeschut, dan een knal. Een bom viel in de richting Limbricht en doodde drie Engelse soldaten. Tien waren er gewond. Het vliegtuig werd even verder neergeschoten. In de middag vielen er weer verschillende granaten. Tegen een uur of zes begon het weer; we zaten net aan tafel. Toen we ineens een vliegtuig, nee, twee, drie, vier vliegtuigen laag hoorden overkomen. Het bleken weer Duitse te zijn want van alle kanten begon het afweergeschut te vuren. 't Waren angstige ogenblikken; er vielen ook weer enige bommen. Met tussenpozen van vijf minuten bleef dit nu aan de gang tot middernacht. Ik heb nooit zo'n prachtig vuurwerk gezien als die avond. Overall zoeklichten en dan opeens zag je middenin die bundel van zoeklichten een Duitse bommenwerper of jager. Zo gauw de Engelsen hen in hun lichtbundel hadden, werd hij wel van dertig kanten beschoten. Honderden kogels, vuurrode bollen, werden eropaf gestuurd. Dat was werkelijk prachtig

In de nacht kwamen die Duitsers nog verschillende keren terug. Om 4 uur in de morgen was het weer een lawaai alsof hemel en aarde verging. 's Morgens vertelde de schildwacht, dat er 6 Duitse vliegtuigen waren neergeschoten. Bij een van onze burens (Roelofs) was door het dak geschoten, enige huizen verder ook een flinke verwoesting. Een Engelse motorrijder, die daar juist over de weg kwam, gedood. In Overhoven 16 doden, waarvan 14 in een huis. Bij ons was er een granaatsplinter door de ruiten naar binnen gekomen. Nu hoorden we ook wat het geweest was: De Duitsers hadden een tegenaanval gedaan. In Malmedy waren zelfs vele parachutisten neergedaald en over het gehele front was daar vandaan luchtactiviteit.

18 December Onze Engelse soldaten gingen in de namiddag vertrekken. We hebben er 10 dagen ook 3 in huis gehad, zeer vriendelijke jongens. We hebben er veel plezier mee gehad. 's Avonds gingen we geregeld met hen praten. Ik heb ook met hen gebiljart en geschaakt. Zij vonden het erg jammer dat ze weer moesten vertrekken nu. Een half uur nadat alle soldaten uit. Vanavond waren er ca 40 hier in de keuken.

Ophoven weggegaan waren, kwam er alweer een nieuwe afdeling en voor ons huis ligt het alweer vol. We zullen maar afwachten of we weer inkwartiering krijgen.

19 December Nog steeds zwaar artilleriegeschut hier. Er vielen weer granaten in de stad. Er heerst hier onder de mensen weer een pessimistische stemming; m.i. niet gerechtvaardigd. Ze zijn weer bang dat de Duitsers hier weer zullen terugkomen. Inderdaad hebben de Duitsers een flink tegenoffensief ingezet en hebben ze in de Ardennen, bij Monschau, weer een flink stuk heroverd. De eerste tanks van de Duitsers zijn reeds gezien op een 30 km van

Luik. Men zegt dat onze soldaten, die hier gister aangekomen zijn en die hier hun kerstmis hoopten te vieren, morgen alweer moeten vertrekken naar België.

Vanavond was het hier weer een verschrikkelijk geknal. Wanneer je uit het raam keek, of naar buiten ging zag je uit 30-40 monden vlammen van vuur spatten, allemaal zware kanonnen en allemaal in Ophoven en naaste omgeving.

20 December Vannacht weer geen rustige nacht geweest. Toe ik vanmorgen om kwart over zes uit de kelder kwam en mij ging wassen op m'n cel, zag ik dat vijf ruiten van mijn cel totaal kapot waren. Toe het wat lichter geworden was, zag ik dat aan de buitenkant een stuk uit het hout was weggeslagen; een stuk van een granaat lag onder op de grond. Gelukkig maar dat ik in de kelder geslapen had. Dit is nu al de derde keer in een paar weken tijd dat we granaatscherven door de ruiten kregen. Ik geloof dat er geen plaats is die zoveel granaten krijgt als de gemeente Sittard. Nu ook weer door de dag weer een groot getal. Zij komen nu van de Siegfriedlinie, van een afstand van 25 km. Onze kanonnen, die hier staan, bereiken slechts 18 km. De toestand is nog zeer gespannen. Het Duits offensief gaat nog steeds voort vorderingen te maken. Vele soldaten van hier trekken nu weer naar België. Op vier plaatsen hebben de Duitsers een bres geslagen in 't geallieerd front.

21-22 December Het Duitse offensief in België is nog niet tot stilstand geraakt. Aan de noordelijke kant echter is Monschau echter weer in geallieerde handen en 't gevaar, dat van deze kant dreigde voor ons Zuid-Limburg, is mijns inziens nu weer geweken. (Vele menen hier in Sittard denken er echter nog anders over)

22 December Vanavond om 10.00 kregen we weer Duitse groeten hier: een serie van 8 granaten in Ophoven. Enige honderden meters achter ons klooster werd een flinke verwoesting aangericht (in de Gulicksestraat?) Van 10.00 tot 4 uur 's morgens bleven de granaten nu vallen, iedere 5 minuten kwamen er weer. Meer dan honderd zijn er deze nacht op Sittard neergekomen, en enige, ca 15 in Ophoven. Vanmorgen, ben ik door Sittard gewandeld; het was daar weer en aardige ravage. De laatste dagen is er onder de granaten, die hier vallen weer iets nieuws; een zeer gevaarlijk soort; de zogenaamde raketbommen of granaten. Je hoort ze niet aankomen. Ze hebben niet dat fluitend geluid. Ze springen uit elkaar voordat ze de grond raken.

23 December Ofschoon dit dagboek bedoeld is zuiver als een dagboek van de oorlogsgebeurtenissen hier in Sittard-Ophoven, wil ik hier toch vermelden, dat ik vandaag naar Munstergeleen geweest ben op assistentie (biechten voor Kerstmis). De hele middag heb ik daar in de biechtstoel gezeten, vanaf half vier tot 8 uur. Op zulke dagen laat God je voelen, wat de priesterlijke macht inhoudt; het is vermoeiend maar mooi werk. In Munstergeleen ontmoette ik Wim van Basten Batenburg, die juist van Beringe aankwam. Ik heb met belangstelling zijn verhaal gevolgd.

24 December Weer naar Munstergeleen geweest.

25 December Kerstmis, wel een "heilige" nacht maar geen stille nacht. Welk een verschil met de kerstviering van vroeger. Nu geen kerstklokken die de mensen opriepen ter kerk. Hier in Sittard waren zelfs op deze kerstdag de kerken de hele dag gesloten uit vrees voor de granaten. De H.H. Missen werden in verschillende particuliere kelders gelezen. Ik heb de drie kerstmissen gelezen in Munstergeleen.

26 December Weer naar Munstergeleen geweest en daar de Hoogmis opgedragen.

27 December Voor het eerst wezen schaatsen. Ook vele Engelsen waren liefhebbers van deze wintersport.

29 December Hier kwam weer een verordening uit, dat we 's morgens niet voor half acht naar buiten mochten en 's avonds om half zes binnen moeten zijn. Dit in verband met het parachutisten-gevaar. (In Sittard zouden er reeds 17 neergekomen zijn.)

31 December Oudejaarsdag. Vannacht, 12.05 uur, liet Hitler zijn stem nog weer eens horen. Klokslag 12 vielen er nog granaten in Sittard, weer in de buurt van de Oude Markt en de parochiekerk.